

Оценка на риска при внос на саксийни растения *Lonicera spp.* от Турция на територията на Европейския Съюз (ЕС)

По искане на Европейската комисия, Експертната група по здраве на растенията (Панел PLH) на Европейския орган по безопасност на храните (ЕОБХ) е подготвила и предоставила оценки на риска за стоки, изброени в Регламент за изпълнение (ЕС) 2018/2019 на Комисията¹, като „растения с висок риск, растителни продукти и други обекти“.

Тази научна оценка обхваща риска от въвеждане на саксийни растения произведени в разсадници на възраст от 2 до 4 години от определени видове *Lonicera spp.* (*Lonicera x bella*, *L. caprifolium*, *L. caucasica*, *L. etrusca*, *L. fragrantissima*, *L. hellenica*, *L. japonica*, *L. ligustrina* (синоним *L. nitida*), *L. sempervirens* и *L. tatarica*), внос от Турция, като се взема предвид наличната научна информация, включително техническата информация, предоставена от Националната организация по растителна защита на Турция.

Към този момент има данни за 11 карантинни вредителя в ЕС, за които се съобщава, че използват *Lonicera spp.* като растение гостоприемник.

От тези 11 карантинни вредителя, само три вредителя (*Bemisia tabaci*, *Lopholeucaspis japonica* и *Meloidogyne chitwoodi*) отговарят на трите критерия за допълнителна оценка (вредителят присъства в Турция; *Lonicera spp.* е гостоприемник на вредителя и един или повече жизнени етапа от развитието на вредителя протичат по него), поради което са били избрани за по-нататъшна оценка.

За некарантинните вредители в ЕС, обикновено липсва информация относно вероятността за тяхното въвеждане, установяване, разпространение и въздействие.

Следователно, тези некарантинни вредители, за които *Lonicera spp.* е гостоприемник, са оценени, с цел определяне на тяхната значимост по следните критерии:

¹ Регламент за изпълнение (ЕС) 2018/2019 на Комисията от 18 декември 2018 година за изготвяне на временен списък на високорискови растения, растителни продукти или други обекти по смисъла на член 42 от Регламент (ЕС) 2016/2031, както и списък на растения, за чието въвеждане в Съюза не се изискват фитосанитарни сертификати по смисъла на член 73 от посочения регламент, *OJ L 323, 19.12.2018, стр. 10–15*

- присъствие на вредителя в Турция;
- вредителят отсъства или има ограничено разпространение (не повече от три държави-членки) в ЕС и е под официален контрол, поне в една от държавите-членки където присъства или всички доказателства за въвеждане са скорошни (не по-стари от 5 години);
- *Lonicera spp.* е гостоприемник на вредителя;
- един или повече жизнени етапа на вредителя могат да бъдат свързани с определената стока;
- вредителят може да окаже негативно влияние на територията на ЕС.

Към този момент няма вредители, които да отговарят на всички пет критерия.

За избраните вредители е дадена експертна оценка за вероятността растенията да са свободни от вредители, като са взети предвид мерките за намаляване на риска, действащи върху вредителя, включително несигурността, свързана с оценката.

За *Bemisia tabaci* вероятността за свобода от вредителя е оценена отделно за вечнозелени и за широколистни видове *Lonicera spp.*

След оценка на предложените мерки за намаляване на риска, вероятността растенията да са свободни от *B. tabaci* при вечнозелени видове е оценена от Панел PLH като „много често без вредители“ с 90% диапазон на несигурност, достигащ от „често без вредители“ и „без вредители с някои изключителни случаи“.

Панелът PLH заключава (с 95% сигурност), че между 9 293 и 10 000 растения на 10 000 ще бъдат свободни от *B. tabaci*.

За широколистни видове е оценено, че вероятността растенията да са свободни от *B. tabaci* е „без вредители с някои изключителни случаи“ с диапазон от 90% несигурност, достигащ от „изключително често без вредители“ до „почти винаги без вредители“.

Панелът PLH заключава (с 95% сигурност), че между 9 920 и 10 000 растения на 10 000 ще бъдат свободни от *B. tabaci*.

След оценка на предложените мерки за намаляване на риска, вероятността растенията да са свободни от *Lopholeucapsis japonica* е оценена като „много често без вредители“ с диапазон на 90% несигурност, достигащ от „често без вредители“ до „без вредители с някои изключителни случаи“.

Панелът PLH заключава (с 95% сигурност), че между 9 426 и 10 000 растения на 10 000 ще бъдат свободни от *L. japonica*.

След оценка на предложените мерки за намаляване на риска, вероятността растенията да са свободни от *Meloidogyne chitwoodi* е оценена като „без вредители с някои изключителни случаи с диапазон от 90% несигурност, достигащ от „изключително често без вредители“ до „почти винаги без вредители“.

Панелът PLH заключава (с 95% сигурност), че между 9 907 и 10 000 растения на 10 000 ще бъдат свободни от *M. chitwoodi*.

Източник:

Commodity risk assessment of specified species of Lonicera potted plants from Turkey, EFSA Journal 2022;20(1):7014 – <https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/7014>

Други научни становища и актуална информация в областта на здравето на растенията, както и оценка на риска по цялата хранителна верига може да намерите на сайта на Центъра за оценка на риска по хранителната верига: <https://corhv.government.bg/>

Изготвил:

Николай Спасов, главен експерт

Дирекция „Оценка на риска по хранителната верига“, ЦОРХВ

28.02.2022 г.